THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

די פאליטישע וואך

עס איז תמיד לייכטער צו זיין אין דער אָפּאָזיציע, ווי צו זיין פאר־אנטוואָרטליך פאר דער רעגיערונג. און נאָך שווערער ווערט דער גורל פון א רעגיערונג, ווען זי איז שטענדיג אָפּהענגיג פונ'ם חסד פון א צווייטען.

ניטאָ וואָס מקנא צו זיין דעם גורל פון דער ארבייטער רעגיערונג אין ענגלאנד, ווען יעדער צוג זייערער איז אָפּהענגיג פונ'ם גענאָד פון לאָיד דושאָרדזש'ן און די ליבעראלע גרופּע. אויב מען קען אינ'ם פאליטישען זין באנוצען דעם אלטען ביבלישען אויסדרוק — שומר מה מלילי — וועכטער, וואָס וועט די נאכט ברענגען, לעבט עס יעצט דורך די ארבייטער רעגיערונג ווייל אין א שענעם פרימאָרגען קען זיך די ארבייטער רעגיערונג אויפכאפּען, און דערזען אז זי איז פארלאָזען פון אירע ליבעראלע אונטערשטיצער.

און דערווייל שאנעוועט איר ניט לאיד דזשאָרדזש קיין קאָמפּלימענ־טען, און יעדער קאָמפּלימענט איז א בים פון יענעם סאָרט, צו וועלכען עס איז נאָר פייאיג אזא אראָטאָר ווי דער אלטער דערפאָרענער פאליטיקער לאיד דזשאָרדזש.

אפילו אין דער יעצטיגער צייט, ווען די קריסטליכע וועלט טראכט מיט פארגעבונג זוינגען גענגער, האט לאיד דזשאָרדזש ניט פארגעסען צו שיקען דער ארבייטער רעגיערונג זיינע גיפטיגע פיילען.

אין א רעדע וואָס ער האט סוף וואָך געהאַלטען, האט ער עס געמאכט גאַנץ קלאָר, אז ער אונטערשטיצט די ארבייטער רעגיערונג, ניט ווייל ער האט זיי ליעב, נאָר ווייל ער האט נאָך ערגער פיינט די קאָנסערוואטיוון, ער טוט עס, הייסט עס, נים מאהבת מרדכי, אוים ליעבע צו מרדכי'ן, נאָר משנאת המן, ווייל ער האט פיינט המנ'ען.

און אין זיין אטאקע אויף דער ארבייטער רעגיערונג האט ער ניט געקליבען קיין ווערטער, נאָר שארף אטאקירט די ארבייטסלאזיגקייט פאָ־ליטיק פון דער רעגיערונג, באשולדיגענדיג דעם קאבינעט, אז זיי האבען פולשטענדיג פארפעלט צו באגרייפען אפילו די ערנסטקייט פון דער לאגע.

וועלכסט־ציפרידענע מיניסטאָרען, אָן ענערגיע — דאָס זענען גע־וועזען עמליכע פון זיי עפיטעטען, מיט וועלכע לאיד דזשאָרדזש האט כאָ־ראקטעריזירט מעקדאָנעלד'ס קאבינעט.

פאר א רעגיערונג אז זיכער ניט אנגענעם צו הערען אזא בייסענדע קריטיק, ווי, אז מען דארף האבען איינעם, וועלכער זאָל מער אכטונג געבען אויף די מיניסטאָרען, אין בפרט ווען די גאנצע פאליטישע סיטואציע, ארום און ארום, איז ניט קיין איבערגיגנס גלענצענדע.

אפילו מיט אינדיע גייט עס ניט צו אזוי רואיג, טראָצדעם וואָס אין לאָנדאָן פארזאמעלט מען זיך נאָך אלעס ארום דעם רונדען טיש. די לעצטע ידיעות פון אינדיע ווייסען צו דערציילען פון א נייעם רעוואָלוציאָנערען פלאקער וועלכער פארשפרייט זיין איבער'ן לאנד, אזוי אז דער ווייצ־קעניג האט ווידער איינגעפירט א שטרייגען רעזשים פון אונטערדריקונגס־מיטלען.

* * *

יום ראָנג, וועלכער פארנעמט דאָס אָרט פון א "שארזש ד' עפּירס", ביז וואנען עס וועט ווידער פון דער בענעם רעגיערונג באשטימט ווערען א נאכפאָלגער אויף ווינסענט מעסיי'ס פלאץ, האט סוף וואָך באזוכט סעקרע־טערי סטימסאָן, איבערגעבענדיג אים א נאָטע פון דער קאָנאדער רעגיערונג, אין וועלכער עס ווערט פראָטעסטירט געגען דער וואשינגטאָנער הנדלונג בנוגע די קאָנאדישע גרענעץ־איינוואוינער. באזונדערס אין ווינדזאָר און אומגעגענט. וועלכע ליידען זייער פיעל פון דער פאָרדרונגנ.

איז דער איגנהאלט פון דער נאָטע ניט באקאנט, אבער מען גלויבט, אז אטאוועט מאכט אויפמערקזאם אויף דעם, אז די לעצטע פאָרדרונגנען זענען פולשטענדיג אין געגנזאץ צום אָפּמאָך, וואָס איז געשלאָסען געווע־רען אין יאָר 1927. און דערצו ברעכט עס נאָך "אָן אנגענומענע פריינטליכע טראדיציע".

קען מען דאריבער דערוואַרטען, אז ארום דער פראגע וועלען נאָך פארקומען גענוג פארהאנדלונגען צווישען אטאוועט און וואשינגטאָן, טראָ־דעם וואָס עס איז קלאָר, אז די "אמעריקען פעדעריישאָן אף לייבאָר" נוצט אוים אין וואשינגטאָן גענוג דרוק, אז מען זאָל זיין שטרענג צו די "קאָמיי־טעט" פון קאנאדע, אין אז אָרגאניזירט ארבייט אין די שטאָרקסטע געגענדען פון די דאזיגע פריוועלעגיעס, וועלכע זענען ביז יעצט געגעבען געווארען צו די קאנאדישע ארבייטער פון די גרענעץ־שטעדט.

* * *

דערווייל פייערט מען אין וואשינגטאָן א פאליטישען שלום, אדער ריכטיגער, פרעזידענט הואווער'ס זיעג.

מיט עמליכע וואכען צוריק, האָט עס אויסגעזען אז מען גייט האבען אין וואשינגטאָן א מלחמה אלא רוחוועלם, אדער ווילסאָן. פרעזידענט הוא־ווער האָט אין זיין "מעסעדזש" געהאט רעקאָמענדירט פון 100 ביז 150 מיליאָן דאָלאר פאר רעליעף פון די ארבייטסלאָזע. דער קאָנגרעס האָט ניט געפאָלגט. דער פרעזידענט איז געווארען אין כעס באשלודיגענדיג די קאָנ־גרעסליים אין סענאַטארען, אז "זיי טרייבען אויפ'ן חשבון פון דער איצטיגער מענשליכער נויט", און — נו, נו! קיין פרעזידענט אין דער גע־שיכטע פון דער רעפּובליק, איז ניט אזוי געזידעלט און באליידיגט געווארען אין ביידע הייזער, ווי פרעזידענט הואווער, מען האָט אים ערזופען "היפּאָ־קריט". מען האָט אים באצייכענט אלס פאָלש און אונפעאיג, און נאָך אזעל־כע שענע אויסדריקען. האָט מען געמיינט, אז אָט, אָט, האָט מען א מלחמה וואָס פלעגט זיך אָפּשפּילען אין די אלטע גוטע צייטען צווישען "ווייסען הויז" און קאָנגרעס, און פלוצלונג האָט זיך דער קאָנגרעס אונטערגעגעבען, אין ביידע הייזער — שלום ושלוה.

דער קאָנגרעס אין ביידע הייזער האָט גוטגעהייסען 116,000,000 דאָלאר רעליעף פאר די ארבייטסלאָזע. 45,000,000 דאָלאר פאר די פאר־מערס וואָס האָבען לעצטען זומער געליטען פון דער טרוקעניש און 150,000,000 דאָלאר, ווייטער פאר די פארמערס: צו סטאבילזירען דעם פריז פון זייערע פּראָדוקטען, קורץ, 195,000,000 דאָלאר פאר די פאר־מערס און 116,000,000 דאָלאר פאר די ארבייטסלאָזע.

קאנטראלער דזשיימס סימפּסאָן דאריף ווידער דערוויילט ווערען

אויב עס איז פאראן א קאנדידאט פאר דער באָארד אף קאנטראל, וועלכער פארדיענט אלע אידישע שטימען, איז עס זיכער דער ארבייטער־קאָנדידאט דזשיימס סימפּסאָן. ער מער ווי אלע אנדערע, פארדיענט די שטימע פון יעדען אידען, צו וואָס פאר א גרופּ־ארגון דער וועלער זאָל ניט געהערען.

אויב דאָס ווארט "פאָלקס־פארטרעטער" קען אָנגעווענדעט ווערען פאר א קאָנדידאט, האָט דעם נאָמען זיכער פארדיענט דזשיימס סימפּסאָן.

אלס קאָנדידאט שטייט ער הימעל־הויך אויבער פון אלע קאָנדידאטען פאר דער באָארד אף קאנטראל, זייענדיג אי דער פייאיגסטער און אי דער אויס־ריכטיגסטער.

פאר אידען האָט ער נאָך הייז־יאָר באזונדערע פארדיענסטען — מיט זיין שטעלונג אין דער צייט פון דעם פאספיעלד פאפּיער.

אליין א מיטגליעד פון דער ארבייטער פארטיי, איז ער גאַנץ שארף ארויסגעטראָטען געגען דעם ענגלישען ארבייטער קאָנגרעס, און ער האָט דערביי אויך אויסגענוצט זיין פרעזענטליכע פריינטשאפט מיט רעמזי מעקדאָ־נעלד, אים אויפמערקזאם צו מאכען אויף דעם גרויסען אומרעכט, וואָס דער פאספיעלד דאקומענט איז באגאנגען געגען די אידען.

דזשיימס סימפּסאָן פארדיענט דאריבער פולשטענדיג די אידישע שטימען.

דאָס אידישע לעבען אויף די פּוילישע קרעסן

(א ברעיף פון פּוילען).

פון ב. בוים

א ווערטעל זאָגט: פון וואָס מען זאָל ניט הערען מוז מען אלץ ארויפקומען אויפ'ן טוים; אזוי, איז ביי אונז מיט'ן קריזיס — אומעטום וואו מען געהט און מען שטעהט הערט מען נאָר רעדען וועגען קריזיס, הימעל, ערד און קריזיס!

באמת איינגעטליך איז דער קריזיס היינט א „צרת־רבים". פונדעסטוועגען קאָן זיך יעדער איינער דערמיט קנאפּ וואָס טרייסטען — סיידען ער האָט א ברירה צו ליידען, אבער נאָר אינגאנצען א סוף מאכען צו די אלע צרות דורך געוויסע „אויסגעפּרובטע מיטלען"... מעהר ניט, דער אידישער קרעסן־סוחר לעבט דאָך מיט בטחון, אז סוף־כל־סוף וועט זיך אלץ איבעררעהען. איבריגענס איז ער זיכער, עס קאָן דאָך כסדר ניט זיין בלויז פינס־טער, עס מוז לאָך אויך, ווען עס איז אמאָל, קומען ליכט, און מהאי טעמו איז ער גרייט בעסער צו ליידען אונטער פאר־שידענע אומשטענדען, אבי ניט מיטמאַ־כען דעם זעלבען „שדים־קאַטאַנ", ווי למשל, א ווארשאווער אידישער סוחר אדער א לאָדזער, וואָס באלד ער דער־פיהלט, אז דער עקאָנאָמישער באדען גלישט זיך אויס אונטער אים, איז ער פיקס אויף פארטיג צושטעלען דאָס ציינגעל צום שליים...

איך געה איצט אריבער קודם־כל צו ראָוועג, וואו דער קריזיס האָט זיך לעע־טענס „איינגעבירגערט", אזוי, אז כמעט אין אלע האנדעלס־בראנשעס הערשט א פּוילשטענדיגער שטילשטאנד, נאָנץ באַ־זונדערס הערשט אין אויסערגעוועהנליכער שטילשטאנד אין האנדעל מיט מאנופאק־טור, אייזען, לעדער. שיך, גאָלאָנטעריע אין קליידונג... עס געהען אויף וואכען, וואו מען זעהט נים קיין קונה פאר די אויגען, אויסער די שטייער־סעקווענסטרא־טארען, וואָס דרעלען זיך פאר די טירען פון די געוועלבער מיט פולע אָנגענעשטאָפּ־טע טעקסעס — אלס זכר לחורבן... און צומאָל די קאָמאָרניקעס, וואָס כאַפּען זיך נאָנץ אָפּט אריין אין א געוועלט מאכען א „זאיגנשעיי" פאר עפּעס א חוב, און דאן ווערט איבער דער הויפּט־דריטע מאי־נאָס וואו עס געפינען זיך ס'רוב געוועל־בער, א שטיקעל באוועגונג.

די הויפּט־סיבה פון אזא סטיגנאַ־ציע אין ראָוועג האנדעל איז ערשטענס, דער אלגעמיינער שלעכטער עקאָנאָמישער מצב, צווייטענס ווייניער — און דאָס איז דער עיקר — דער געפאָלענער מצב פון תבואה, וואָס איז שטענדיג געווען די הויפּט־באשעפטיגונג פון נ'רוב הארונער אין א געוועהנליכער צייט זיכער געוויגען די שטארקסטע אויפמערקזאמקייט אונ־זערע. איך האָלט אבער אז נאָר איצט אנטוויקלען זיך געשעהענישען אין אזא מין אידיש וועניקע אבער דער וועלט ווי גאָליציע, אין אזא קאָמפּאקטען אידישען ישוב — צו וועלכען גלייכגילטיגקייט גרעגעצט זיך פשוט מיט פארברענען. עס געהט איצט אָן א שארפער קאָמף מצד דער אוקראאינישע נאציאָנאליסטען־סעפּעראַ־טיסטען, וואָס באנעגענט פארשטענדליך א שארפען ווידערשטאנד פון דער פוי־לישער מאכט, אין גאָליציע.

אין דעם דאָזיגען קאָמף ווערען באַ־נוצט פארשיידענע מיטלען: עס ווערען באנוצט נאָנץ רויע און אכזריות'דיגע מיטלען ווי פארברענען איינענטום, אוועק־לאָזען מיט דריך מענשליכע פּראָצע, און פון דער צווייטער זייט, ווערט אויך אָנ־געפירט א דיפּלאָמאטישע אגיטאציע צו דערווייקען די געזעלשאפטליכע מיינונג איבער דער וועלט לטובת די אומאָפּהענ־גיגע אוקראאינע.

שטעלט זיך דאָ די פראגע: צי קע־נען מיר, אידען, און צי מעגען מיר שטעהן לגמרי אין א זייט פון אלע די געשעהענ־שען? האנדעלט זיך עס דאָך אין הונדער־טער טויזענטער אידישע משפחות (איך האָב גראָד ניט פאר מיר די ציפערען וועל־נען דער צאָהל פון די אדען אין גאָליי־ציען), האנדעלט זיך עס דאָך וועגען איי־נעם פון די עלטסטע און אָנגעזעהענסטע אידישע ישובים אויף דער וועלט, פרעגט זיך: צי קענען מיר זיך דערלויבען גלייכ־גילטיג זיך צוצוקוקען צו די געשעהענישען און זאָגען: מיר ארט עס ניט...

לעעטענס איז געווען א נאָטיץ אין דער מאָנטרעאָלער „גאַזעט" וועגען דעם דאָזיגען עניין. זיי האָבען געדרוקט אן אינטערוויו מיט אן אוקראאינישען פיהרער וועלכער האָט דערקלערט, אז די סעפּע־ראַטיסטישע באוועגונג אין גאָליציען איז ניט מיט דעם צוועק צו פאראיינען זיך מיט דער סאָוויעטען־מאַכט, און אז זיי זענען בכלל געגנער פון באָלשעוויסעס, און אז זייער צוועק איז זיך אָפּצורייסען פון פּוילען און גרינדען אן איינענע אוקראאי־נישע רעפּובליק.

מ'דאַרף ניט זיין קיין עקסטרימער סאָציאליסט אדער ראדיקאל אום צו סימ־פּאטיזירען מיט א באוועגונג פון א פאָלק קענער" פארטיי, איז בכלל ניטאָ וואָס צו ריידען וועגען דעם. אבער דאָס כאַ־ראקטעריסטישע דערביי איז, וואָס די פּראָגרעסיווע גרופּע, פאר וועמען די פּראָ־היבישאָן „אישו", איז געווען אן אמת'ער מלאך־המות, שטעהט ווידער אמאָל אן דער שפּיץ פון דער נייער באוועגונג צו־גרינדען א טרוקענע פארטיי.

עס איז נאָר קיין ספק ניט, אז די פאליטישע דורכפאלען וואָס דיליבעראלע פארטיי אין אָנטעריאָ האָט אין די לעצטע יאָהרען געליטען, איז עס געווען בלויז צו־ליעב איהר אנהאלט אן דער פּראָהיבישאָן פלאטפאָרמע. ווען מיר דערמאָנען זיך, אז אין די לעצטע פּראָוויציעלע וואהלען האָט די קאָנסערוואטיווע פארטיי ארויס־געשטעלט בלויז איין „אישו" — די, „טעמפּערענס אישו" — דאָן ווערט פאר אונז פארשטענדליך פארוואָס פּוירגוואָנ'ס דאמאָלסדיגע רעגירונג איז ארויסגעקומען אזוי זיעגרייך, און פארוואָס די ליבעראַ־לען און סיי די פּראָגרעסיוען זענען ארויס פון די וואהלען אזוי צעקלאפּט און צע־ביילט. עס איז זיכער אז ווען פּוירגוואָן זאָל ניט געווען־האבען די „שנאפּס אישו" אן דער שפּיץ פון זיין פאליטישער פלאט־פאָרמע, און ווען די ליבעראלען זאָלען דאמאָלס געווען זיין צום גונסטען פון „לי־קער־קאנטראָל", וואָלט די פאליטישע לאגע אין דער פּראָווינץ איצט זיכער גע־ווען א נאנץ אנדערע.

אבער ווי זאָגט דאָס ווערטעל? „בע־סער שפּעטער איידער קיינמאָל", און עס איז געווים צום באגריסען וואָס די ליבע־ראַלע פארטיי האָט, ביי איהר לעצטער פארטיי־קאָנווענשאָן, ענדליך זיך אָפּגע־טרייסלט פון דעם פּראָהיבישאָן־מלאך־המות, וועלכער האָט רואיגירט די נאָנצע פארטיי אין אונזער פּראָווינץ. די קלאָנגען וואָס די טרוקענע האבען פארשפּרייט, אז א סך אָנגעזעהענע ליבעראַלע פיהרער ווע־לען זיך איצט אפּרייסען פון דער ליבע־ראַלער פארטיי און וועלען ארויבערגעהן צו דער נייער טרוקענער פארטיי, קאָנען ניט סעל לאָגיק האָט שוין נעהאט א געלע־גענהייט צו איבערצייגען זיך, אז „פּראָ־היבישאָן" איז פארהאסט ביים פאָלק, און וועלען דאָך ניט משוגע ווערען צו געהן צום פאָלק (און די קומענדע פּראָ־ווינציעלע וואהלען) מיט אן „אישו" וועל־כע איז פון'ם פאָלק פארהאסט.

אפּטרייסלענדיג זיך פון דעם פּראָ־היבישאָן־פונקט האָט איצט די ליבעראַלע פארטיי אין אָנטעריאָ אלע שאנסען צו אנהויבען וואסקען און ענטוויקלען זיך־עס איז פונקט אזוי ווי מען וואָלט אויס־נעשניטען פון א קראנקען א קענסער, און נאָכדעם הויבט עס ערשט אן קומען צו זיך.

אויסער דעם איז כדאי צו געדענקען דעם פאקט, אז די ליבעראַלע פארטיי האָט איצט אריינגעקראָגען א פריישען לעבענס־שטראָם מיט דער דערוואָרטלונג פון דעם יונגען דערפאָלגרייכען פאליטיקער פ. היפּ־בוירן, אלס פיהרער פון דער פארטיי, איז דעם וועל אויב דער שטאַרק־ווילנער פיהרער ע. ו. סינקלעיר איז געווען איבער־גענעבען דער פארטיי מיט לייב און לע־בען, איז ער שוין אבער געווען הויב־אנטמוטיגט, און עס האָט זיך שטאַרק גענומען־ביטיגט, אין עס האָט זיך שטאַרק אויפגעריסען אזא א פריישער שטראָם זאָל אָפּ־פרישען דעם קערפּער פון דער שטאַרק

די ליבעראלע פארטיי אויף נייע וועגען

פון י. פייגעלמאן

מר. היפּבוירן, מ.פּ.

פארטיי אין אָנטעריאָ אלע שאנסען צו אנהויבען וואסקען און ענטוויקלען זיך־עס איז פונקט אזוי ווי מען וואָלט אויס־נעשניטען פון א קראנקען א קענסער, און נאָכדעם הויבט עס ערשט אן קומען צו זיך.

אויסער דעם איז כדאי צו געדענקען דעם פאקט, אז די ליבעראַלע פארטיי האָט איצט אריינגעקראָגען א פריישען לעבענס־שטראָם מיט דער דערוואָרטלונג פון דעם יונגען דערפאָלגרייכען פאליטיקער פ. היפּ־בוירן, אלס פיהרער פון דער פארטיי. דער איז געווען דער פיהרערדיגער פיהר־ער ע. ו. סינקלעיר איז געווען איבער־גענעבען דער פארטיי מיט לייב און לע־בען, איז ער שוין אבער געווען הויב־אנטמוטיגט, און עס האָט זיך שטאַרק אויפגעריסען אזא א פריישער שטראָם זאָל אָפּ־פרישען דעם קערפּער פון דער שטאַרק־ווילנער פיהרער ע. ו. סינקלעיר.

ע. ו. סינקלעיר

דער וואָס האָט גאָכגעפאָלגט די פאָ־ליטישע אנטוויקלונגען אין אָנטעריאָ, זינט נאָך דער ליבעראַלער קאָנווענשאָן, ווייסט שוין מסתמא וועגען די פלעגער וואָס וועל־רען איצט אויסגעאַרבייט צו גרינדען אין אנטעריאָ א נייע פארטיי, וועלכע זאָל זיין באקאנט אלס די „טרוקענע פארטיי" פון אנטעריאָ.

פאר דעם צוועק זענען לעצטענס אָפּ־געהאלטען געוואָרען א צאָהל קאָנפערענ־צען מיט דער באטייליגונג פון דעם פּראָ־

דער „ווייסער פאפּיער" פון לאָרד אפּספיעלד האָט אוועקגערוקט אין א זייט, אין דער אידישער פּרעסע אויף דער גאַנ־צער וועלט, א נאָנצע רייע וועלכליכע פאליטישע פּראָבלעמען וועלכע וואָלטען אין א געוועהנליכער צייט זיכער געוויגען די שטארקסטע אויפמערקזאמקייט אונ־זערע. איך האָלט אבער אז נאָר איצט אנטוויקלען זיך געשעהענישען אין אזא מין אידיש וועניקע אבער דער וועלט ווי גאָליציע, אין אזא קאָמפּאקטען אידישען ישוב — צו וועלכען גלייכגילטיגקייט גרעגעצט זיך פשוט מיט פארברענען. עס געהט איצט אָן א שארפער קאָמף מצד דער אוקראאינישע נאציאָנאליסטען־סעפּעראַ־טיסטען, וואָס באנעגענט פארשטענדליך א שארפען ווידערשטאנד פון דער פוי־לישער מאכט, אין גאָליציע.

אין דעם דאָזיגען קאָמף ווערען באַ־נוצט פארשיידענע מיטלען: עס ווערען באנוצט נאָנץ רויע און אכזריות'דיגע מיטלען ווי פארברענען איינענטום, אוועק־לאָזען מיט דריך מענשליכע פּראָצע, און פון דער צווייטער זייט, ווערט אויך אָנ־געפירט א דיפּלאָמאטישע אגיטאציע צו דערווייקען די געזעלשאפטליכע מיינונג איבער דער וועלט לטובת די אומאָפּהענ־גיגע אוקראאינע.

שטעלט זיך דאָ די פראגע: צי קע־נען מיר, אידען, און צי מעגען מיר שטעהן לגמרי אין א זייט פון אלע די געשעהענ־שען? האנדעלט זיך עס דאָך אין הונדער־טער טויזענטער אידישע משפחות (איך האָב גראָד ניט פאר מיר די ציפערען וועל־נען דער צאָהל פון די אדען אין גאָליי־ציען), האנדעלט זיך עס דאָך וועגען איי־נעם פון די עלטסטע און אָנגעזעהענסטע אידישע ישובים אויף דער וועלט, פרעגט זיך: צי קענען מיר זיך דערלויבען גלייכ־גילטיג זיך צוצוקוקען צו די געשעהענישען און זאָגען: מיר ארט עס ניט...

לעעטענס איז געווען א נאָטיץ אין דער מאָנטרעאָלער „גאַזעט" וועגען דעם דאָזיגען עניין. זיי האָבען געדרוקט אן אינטערוויו מיט אן אוקראאינישען פיהרער וועלכער האָט דערקלערט, אז די סעפּע־ראַטיסטישע באוועגונג אין גאָליציען איז ניט מיט דעם צוועק צו פאראיינען זיך מיט דער סאָוויעטען־מאַכט, און אז זיי זענען בכלל געגנער פון באָלשעוויסעס, און אז זייער צוועק איז זיך אָפּצורייסען פון פּוילען און גרינדען אן איינענע אוקראאי־נישע רעפּובליק.

מ'דאַרף ניט זיין קיין עקסטרימער סאָציאליסט אדער ראדיקאל אום צו סימ־פּאטיזירען מיט א באוועגונג פון א פאָלק

די אוקראאינע באוועגט זיך!

פון מ. פעטרושקע

דער „ווייסער פאפּיער" פון לאָרד אפּספיעלד האָט אוועקגערוקט אין א זייט, אין דער אידישער פּרעסע אויף דער גאַנ־צער וועלט, א נאָנצע רייע וועלכליכע פאליטישע פּראָבלעמען וועלכע וואָלטען אין א געוועהנליכער צייט זיכער געוויגען די שטארקסטע מאָסען, אויסער־לעבען זיך אין קאָמפּאקטע מאָסען. אין דער פּ.פּ.פּ. (פּוילישער סאָציאליסטישער פאר־טיי) וועלכע האָט געקעמפּט געגען פינס־טערען צאריזם אין פאר אן אומאָפּהענגי־גען פּוילען, האָבען אידעע געגומען א שטארקען אנטייל. און אפילו אין די באַ־ריהמטע פּוילישע „פּאָווסטאָנצעס" (אויס־שטאנדען) אין אָנהויב פון 19־טען יאָהר־הונדערט, האָבען אידען געגענעבען וויזע אויבער זייער פּראָפּאָציאָנעלען חלק, ווייל דאָס איז געווען א קאָמף פון א פאָלק מיט וועלכען מיר האָבען צוזאמען גע־לעבט, געפרעהט זיך און געליטען, און האָבען אינסטינקטיוו געפיהלט אז זייער פרייהייט וועט אויך זיין אונזערע. און הגם ניט אלעס האָט זיך אויסגעלאָזט ווי עס דאַרף, און הגם די באציהונגען פון די וועלכע שטעהען אין שפּיץ פון פּוילישען פאָלק אין נאָך ווייט ניט די וועלכע האָט באַ־ארעמט צו זיין, קעמפּען מיר מיט לע־גאַלע מיטלען געגען דעם, פּראָטעסטירען און איפּקלעהרונגס קאָמף צווישען פּוילישען פאָלק פאר דער אנערקענונג פון אונזער רעכט אלס מענשען און אלס די מיטבווירער פון דעם פּוילישען לאנד.

ניין! דער אוקראאינישער אויפשטאנד איצט אין גאָליציען איז ניט קיין פריי־הייסט־באוועגונג. און מעגען די קאָמונים־טען שרייען וויפיעל זיי ווילען, אז „דאָס איז א קלאָסען קאָמף פון די הארעפאשנע אין דארף, און אז זי איז געוועגדעט גע־גען די גרויסע לאנד־איינענטימער א.א.ו.", און אז „זי טראָגט א כאראקטער פון קלאָסען קאָמף", איז דאָס א געמיינער ליגען. בכלל פארוואנדעלט זיך אין דער פּוילישער קאָמוניסטישער פּרעסע א גע־שלעג צווישען פּיקעטער אין ניו יאָרק אלס א סאָציאלע רעוואָלוציע אין אמעריי־קע, און אין אמעריקע ווידער, ווערט יע־דער רעאקציאָנערער סאבאטאַזש און אנ־דערע גוואלטטאטען אין אייראָפּע, פאר־וואנדעלט אין א קלאָסען קאָמף.

ביי'ערען זיך די קאָמוניסטען, אויף דיפּ.פּ.פּ. און זאָגען: „אז די פּ.פּ.פּ.'אישע טעאָרעטיקער פּרובירען הונדערטער מאָל צו באווייזען אז די פארוואכען פון די אוק־ראיינישע אמאָסן צו באפרייען זיך פון יאָך פון דער פּוילישער בורזשואזיע איז געגען די אינטערעסען פון דער אינטערנאציאָ־נאלער דעמאָקראטיע און א שטערונג פון וועלט־שלום". זיכער איז דאָס קענען די אינטערעסען, ניט נאָר פון דעמאָקראטיע, ווייל אויך קענען דער זיכערקייט פון די הונדערטער טויזענטער אידען וועלכע גע־פינען זיך אין גאָליציען. ווער קען דאָס אונז גאָראנטירען, אז עס וועט זיך ניט אלעמאָל אויפגעהויבען אין אזא מין אידיש לאנד אין אזא מין אידישע אנטיסעמיטישע אטמאָספיר, אז אין אזא מין